

A felelősségteljes munkához fontos volt a megfelelő emberek kiválasztása. 1945 után a munkaerő összetételének meghatározását részben vagy teljes egészben maguk a munkások végezték el. Szempontjaik között elsősorban a megbízhatóság, a munkaképesség, a rátermettség és az együttműködési képesség szerepelt, mint ahogy ezt a néprajzi gyűjtésen faggatással és tapintatos szemlélődéssel megállapítottam.

A barkó népcsoport gyáron belüli rokonsági összefüggéseinek elemzése azt is bebizonyította, hogy a bejáró munkások ezeket a képességeket vagy tulajdonságokat leginkább közvetlen környezetükben tudták megfigyelni. A rokonság táji értelmezéséből kitűnt, hogy ez a fogalom egyáltalán nem az „idegenek” kirekesztését jelenti, hiszen ebbe nem csupán a házasság vagy leszármazás alapján sorolják be az embereket. Mivel a faluközösség a rokonság, vagyis az egyén számára az alaposan megismerhető embercsoport földrajzi keretét jelentette, a gyári munkavállalásban nagy szerepet kapott a településhez való tartozás.

A munkásszolidaritás biológiai alapját az képezte, hogy az ember az élő természet részeként is létezett továbbra, fiziológiai bázisában az ember szervezetében végbemenő folyamatok törvényszerűségeinek az okai rejtettek. A bejáró munkások arra törekedtek, hogy társaikat már a folyamatos gyári termelés előtt empirikusan megismerjék, és tulajdonságaikat, képességeiket természetes adottságaiknak megfelelően illesszék egybe. A helyi családi-rokonsági hálózatok léte az ózdi vasgyárban bizonyítja a munkásszolidaritás biológiai-fiziológiai bázisainak az érvényesülését.

DIE PENDLER IM HANGONY-TAL

Ethnographische Veränderungsuntersuchungen über die Lebensweise der metallurgischen Arbeiter auf der Umgebung der Stadt Ózd

Auf Grund einer langdauernden Feldarbeit wird die Lebensweise der Pendler des Hangony-Tales vom Autor dieses Aufsatzes demonstriert. Auch die fachliterarische Übersicht hat geholfen, das Zerfallen der Großfamilie in der historischen Periode vor der Jahrhundertwende exakt darzustellen.

Der Zusammenhang zwischen der Umschichtung und der späteren Aufbewahrung des Großfamilie wurde durch die namensstatistische Analyse von Dorfgemeinschaften dieser Landschaft präsentiert und erklärt.

Im Aufsatz spielt die statistisch-soziologisch-volkskundliche Untersuchung der gesellschaftlichen Schichten des Pendlertums und die Bestimmung der charakteristischen Hauptzüge von metallurgischen Arbeitern in ihren Kleinfamilien (Endogamie, Familienstruktur) eine wichtige Rolle.

Die verwandschaftliche Vertflechtung innerhalb des Betriebes, die Siedlungsstruktur und die verwandschaftlichen Beziehungen beleuchten charakteristisch die historisch-volkskundliche Komplexität der Lebensweiszonen.

Die Folgerungen aus der verwandschaftlichen Terminologie führen zur Erkenntnis des Klassifikationsprinzips, dessen Ziel das Zusammenhalten der zerstreuten Verwandtschaft gewesen ist. Die blutverwandschaftlichen Zusammenhänge der Arbeiterschaft erschaffen die organischen Verbindungen von Dorfsiedlungen. Die genealogischen Tabellen verweisen auf die informelle Struktur von Arbeitergenossenschaften in der Fabrik.

Ákos Dömötör